BIBLIOTECA NACIONAL ARUBA

Yuwana

Departamento Arubiana
2018

De naam

Alle dieren hebben naast de naam die we kennen ook een Latijnse naam. De leguaan die we op Aruba kennen is de *Iguana, Iguana* en het is één van de vele soorten die tot de familie *Iguanidae* behoren. In het Nederlands wordt dit beestje de *groene leguaan* genoemd.
In het Papiamento kennen we dit dier als *Yuwana of Yuana.* (Iwana of yuana is oorspronkelijk een Indiaans woord).

Inleiding

Een yuwana is een reptiel. Hij ziet er een beetje griezelig uit maar is niet gevaarlijk. Veel mensen zijn niet zo dol op ze omdat ze van alles in de tuin opeten. Ze eten bijvoorbeeld bepaalde mooie bloemen die gekweekt worden.

Als je veel moeite doet om een mooie tuin aan te leggen en meneer of mevrouw Yuwana komt even langs om te eten dan ben je niet zo blij. Maar verder is het een dier dat gewoon in onze natuur thuis hoort.

Uiterlijk

De yuwana ziet er indrukwekkend uit. Een volwassen mannetje kan, inclusief de staart, langer dan 1 meter worden. De mannetjes zijn meestal iets groter dan de vrouwtjes. De vrouwtjes hebben een voller onderlichaam (buik), vooral wanneer zij eitjes bij zich dragen is dit goed te zien. De Yuwana is bruingroen en een beetje grijs van kleur. Dit is hun schutkleur en hierdoor kunnen ze zich mooi verstoppen in de bomen of planten.

Ze hebben puntige schubben op de rug en een witte schub op de wang. De yuwana heeft een keelzak die opgeblazen kan worden en is rozeachtig van kleur.
De yuwana heeft een brede bek met scherpe tandjes.
De babies zijn echt fel groen en ze kunnen snel van kleur verschieten.

De staart

Dwars over de staart zie je lichte en donkere strepen en de staart is vrij lang. De staart is zijn wapen en een hulpmiddel om te ontsnappen. Als een yuwana bang is of zich bedreigd voelt kan hij met zijn staart zwiepen. Je moet daarom een Yuwana niet bij de staart oppakken. Een Yuwana kan je het beste oppakken met één hand om de voorpoten en de andere hand om de buik.
Als een Yuwana je wil afschrikken dan zet het zijn keelzak op en schudt het zijn kop heen en weer. Maar de mannetjesleguanen doen het ook om de vrouwtjes te versieren. Dan gaan ze stoer doen.
Beweging

Leguanen kunnen heel hard rennen en ze kunnen ook heel goed klimmen. Ze kunnen ook aardig goed zwemmen en als ze in gevaar zijn duiken ze soms de zee in.

Voeding

De Yuwana is een planteneter, met een deftig woord heet dat *herbivoor*. Ze eten bladeren en vruchten. Ze weten zelf welke blaadjes de meest gezonde blaadjes zijn en die kiezen ze dan uit om te eten.

Voortplanting

Het paren gebeurt meestal tussen maart en mei. Het vrouwtje graaft een vrij diep gat of een tunnel om eieren in te leggen, Ongeveer 50-70 cm diep. Na het graven van

een nest en het leggen van de eitjes zijn de vrouwtjes doodmoe. Je kan ze dan makkelijk oppakken want ze hebben haast geen energie meer om tegen te stribbelen. De eieren zijn wit en een beetje geleiachtig (jelly). Ze komen ongeveer na drie maanden uit. Meestal worden de eieren gelegd vóór de regentijd zodat als de baby's er zijn er genoeg blaadjes te eten zijn en er ook genoeg water is.
Het vrouwtje legt ongeveer 30 eitjes. Helaas zijn er andere dieren die de eieren van de Yuwana wel lekker vinden en er hun buik vol van eten.

Slapen

Ze slapen 's nacht vaak op de Cadushi of in een rotsspleet. In bewoonde gebieden vinden ze het wel fijn om in de ruimte tussen het dak en het plafond te kamperen.

Natuurlijke vijanden

De mens is een natuurlijke vijand van de Yuwana. Er wordt op deze dieren gejaagd en dan komen ze in de soeppan terecht. Dat komt ook door een bijgeloof op het eiland. Er zijn bijvoorbeeld mannen die geloven dat ze door de soep van de Yuwana potenter en sterker worden. Sommige mensen vinden de soep gewoon lekker. Om ze te vangen leggen de jagers een lange stok met een lus om de nek.

Natuurlijke vijanden zijn ook katten en honden.

Huisdieren

Veel mensen, in bijvoorbeeld Amerika en Europa, vinden het leuk om een leguaan als huisdier te hebben. Dat komt omdat ze redelijk goedkoop zijn, lang leven, en sterk zijn, gemakkelijk in huis kunnen worden gehouden, ze zijn ook gemakkelijk te voeden, ze hebben een mooie kleur, ze zijn stil en ze stinken niet. In gevangenschap leggen leguanen geen eieren. De leguaan is niet echt aanhankelijk maar hij laat het wel toe dat hij af en toe wordt opgetild. Ze worden wel tam. Dieren leven het liefst in hun natuurlijke omgeving en vrij.

Beschermde dieren

In 1995 is het jagen op de Yuwana's en het doden van yuwana's door de Arubaanse overheid verboden. Nu zijn het dus beschermde dieren. Restaurants die een *Sop'i Yuwana* op hun menu hebben kunnen op een flinke boete rekenen.

Er valt nog meer te lezen over leguanen, kijk maar naar deze literatuurlijst.

Literatuur:

- 101 facts about Iguanas / Sarah Williams
- Iguanids and their relatives / Erik Daniel Stoops
- The world of lizards / Virginia Harrison
- Reptiles and amphibians of the Eastern Caribbean / Anita Malhotra and Roger S. Thorpe

- All about iguanas / Mervin Roberts Sala Arubiana
- Documentatiemap Dept. Arubiana
- Nos bestianan / Bart A. De Boer Dept. Arubiana
- Kwihi magazine Summer 1999 Dept. Arubiana
- De amfibieen en reptielen van Aruba, Curaçao en Bonaire (Arub # 2013) Dept. Arubiana

Websites:

- https://www.visitaruba.com/about-aruba/general-aruba-facts/flora-and-fauna/yuwana
- http://www.arubanationalpark.org/main/wp-content/files/pdf/fauna/groene-leguaan.pdf

